

Τάφος Χαριλάου Τρικούπη

★ ΗΠΙ-ΙΡΩΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ★

ΟΙ ΖΗΛΙΑΡΕΣ ΑΔΕΡΦΕΣ

ΜΙΑ φορά κι ἕναν καιρὸ εἶταν ἕνας βασιλιάς, ποῦ εἶχε τρεῖς θυγατέρες. Ὁ βασιλιάς γέρασε κι' ἀπέθανε, κι' ὁ νέος βασιλιάς, ποῦ ἀνέβηκε στὸ θρόνο του, ἔβαλε τὸν κήρυκα καὶ διαλάλησε στὴν πολιτεία νὰ μὴν ἔχη κανένας φωτιά στὸ σπίτι του τὸ πρῶτο βράδυ τῆς βασιλείας του. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ποῦ δὲν εἶταν φῶς καὶ φωτιά στὴν πολιτεία, ἔβγαλε τὰ βασιλικά του τὰ φορέματα, καὶ ντύθηκε φωχικά, καὶ πῆρε τοὺς δρόμους μόνος του, καὶ τρέχοντας δῶθε καὶ κείθε μέσα στὴν πολιτεία, ἔφτασε στὸ σπίτι, ποῦ βρισκόνταν οἱ θυγατέρες τοῦ παλιοῦ του βασιλιά. Ἐγείρε μέσα στὰ σκοτάδια νὰ ἰδῆ κανένα παραθύρι, καὶ βρῖσκει ἕνα, ποῦ εἶταν χαμηλότερο ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα. Στέκεται σ' αὐτὸ δίπλα καὶ βάνει τ' αὐτί του ν' ἀκούση τίποτε. Ἐκείνη τῆ στιγμή οἱ τρεῖς ἀδερφές κουβέντιαζαν συναμεταξύ τους.

Ἐλεγε ἡ μεγαλύτερη :

— Ἄν μ' ἔπαιρνε ἐμένα ὁ Βασιλιάς γυναῖκά του

θὰ τοῦ ἔκανα ἕνα στρῶμα τόσο μεγάλο, ποῦ ὅλα του τὰ στρατέματα θὰ μπορούσαν νὰ καθήσουν ἐπάνω, καὶ πάλι θὰ περίσσευε.

Ἡ δεύτερη ἔλεγε :

— Ἄν μ' ἔπαιρνε ἐμένα ὁ Βασιλιάς, θὰ τοῦ ἔκανα μιά τέντα, τόσο μεγάλη, ποῦ ὅλα του τὰ στρατέματα θὰ μπορούσαν νὰ καθήσουν ἀπὸ κάτω, καὶ πάλι θὰ περίσσευε.

Κι' ἡ τρίτη ἡ νιώτερη ἔλεγε :

— Ἄν μ' ἔπαιρνε ἐμένα ὁ Βασιλιάς, ἐγὼ θὰ τοῦ ἔκανα ἕνα παιδί καὶ μιά τσόπρα ποῦ θὰ εἶχαν τὸν αὐγερινὸ στὸ μέτωπο καὶ τὸ φεγγάρι στὲς πλάτες.

Ἀκούοντας αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Βασιλιάς ἔφυγε κρυφὰ - κρυφὰ καὶ πάη στὸ παλάτι του, καὶ τὸ πρῶι πρῶτη του δουλειὰ εἶταν νὰ κράξῃ τὲς τρεῖς ἀδερφές μπροστὰ του, καὶ νὰ τὲς πάρῃ γυναῖκες καὶ τὲς τρεῖς.

Ὡς βασιλιάς ποῦ εἶταν, μπορούσε νὰ πάρῃ ὅσες γυναῖκες καὶ ὅποιες ἤθελε.

Ἡ μεγαλύτερη ἔκανε ἕνα στρῶμα, ὅπως τὸ εἶπε, ποῦ μπορούσε νὰ καθήσουν ὅλα τὰ στρατέματα τοῦ Βασιλιά καὶ νὰ περισσεύῃ ἀκόμα. Ἡ δεύτερη ἔκανε κι' αὐτὴ ἔπως τὸ εἶπε μιά τέντα ποῦ μπορούσαν νὰ καθήσουν ὅλα τὰ στρατέματά τοῦ Βασιλιά καὶ νὰ περισσεύῃ ἀκόμα, κι' ἡ τρίτη, ἡ μικρότερη, ὕστερα ἀπὸ ἔννια μῆνες ἔκανε καὶ αὐτὴ ἕνα παιδί καὶ μιά τσιούπρα, ὅπως τὸ εἶχε εἶπῃ, μὲ τὸν αὐγερινὸ στὸ μέτωπο καὶ τὸ φεγγάρι στὲς πλάτες, ἀλλὰ τὴν ἡμέρα ποῦ γεννοῦσε ἔλειπε ὁ Βασιλιάς, καὶ οἱ ἀδερφές της ἀπὸ τὴν ζήλεια τους, ἔκλεψαν τὰ παιδιά καὶ

τάστειλαν με μια δούλα να τὰ ρίξουν στο ποτάμι κι' έβαλαν στη θέση τους ένα γατίπουλο κι' ένα ποντιόπουλο. Όταν ήρθε ο Βασιλιάς ρώτησε τί γέννησε ή γυναϊκά του, κι' οι δούλες της τού ειπαν ότι γέννησε ένα γατίπουλο κι' ένα ποντικίπουλο.

Ακούοντας αυτό ο Βασιλιάς τόσο θύμωσε, πού διατάξε άμέσως κι' έβγαλαν τή λεγώντα με τὸ γατίπουλο και ποντικίπουλο στη σκάλα του παλατιού, κι' έποιος ανέβαινε και κατέβηκε να τή φέρει, κι' αυτή κι' αυτά.

Τ' αληθινά της έρωμα τὰ παιδιὰ ο ποταμὸς τὰ βγάλε στ' αὐλάκι, πού πήγαινε στο μύλο, πού τὸν είχαν ένας γέρος και μια γριά. Εκείνη τήν ώρα οι γερομυλωνάδες βρίσκονταν ψηλά στην κάναλη, όταν βλέπουν τὰ δυὸ τὰ παιδιὰ να τὰ φέρει τὸ ρέμα. Τάρπαξαν άμέσως στην άγκαλιά τους, όπως είναι λιγοθυμμένα. τὰ σφούγγισαν, τὰ πύρωσαν, τὰ ζέστασαν και τὰ ζωνάνεψαν, κι' όταν άνοιξαν τὰ μάτια τους φάνηκε ο αυγερινός στο μέτωπό τους και τὸ φεγγάρι στὲς πλάτες τους. Θύμαξαν οι γερόντοι από τήν όμορφιά τῶν παιδιῶν, και τὰ κράτησαν για ψυχοπαίδια τους.

Ύστερα από κόμπουσα χρόνια πέθανε ή γριά, πέθανε κι' ο γέρος, αλλά ο γέρος πριν πεθάνη κράζει τὸ παιδί κοντά του και τού λέγει :

— Γνώρισε, παιδί μου, ότι στο τάδε μέρος είναι μια σπηλιά, και μέσα σ' αυτή τήν σπηλιά είναι ένα χαλινάρι δικό μου. Αυτό τὸ χαλινάρι σου τ' αφήνω κληρονομιά. Μπορεί να κάνης ό,τι θέλης μ' αυτό, αλλά χρειάζεται να άνοιξης τήν σπηλιά σαράντα μέρες ύστερα από τὸν θάνατόν μου. αν θέλης να κάνη ό,τι τὸ διατάξω.

Ύστερα από σαράντα μέρες τὸ παλιχάρι παίρει τήν αδερφή του και πηγαίνει, εκεί άνοίγει τή σπηλιά και βρίσκει τὸ χαλινάρι. Τὸ παίρει στα χέρια του και τὸ διατάζει, λέγοντάς του:

— Θέλω δύο αλογα!

Στὴ στιγμή παρουσιάζονται μπροστά του τὰ δύο τ' αλογα.

Τὸ ένα καβαλίεψε ο αδερφός και τ' άλλο ή αδερφή, και σένα νέμα έφτασαν στην πολιτεία πού ήταν βασιλείο τού πατρός τους. Εκεί τὸ παιδί άνοιξε ένα κρασοπουλειό, κι' εκλεισε τήν τσιούπρα σ' ένα σπήτι, για να μη τήν ιδῆ κανένας.

Μια μέρα περνώντας ο Βασιλιάς έξω απ' αυτό τὸ κρασοπουλειό έρριξε τὸ μάτι του μέσα να ιδῆ, και τί βλέπει; Τὸν κρασοπούλο με τὸν αυγερινό στο μέτωπο. Πηγαίνει άμέσως στο παλάτι, αλλάζει τὰ βασιλικά του τὰ φορέματα, φοράει παλιοφορέματα φτωχικά και γυρίζει και μπαίνει στο κρασοπουλειό και διατάζει ένα κρασί.

Κάθησε όλη τήν ήμέρα, κι' ως τὰ μεσάνυχτα θιαμίνοντας τὸν όμορφο κρασοπούλο με τὸν αυγερινό στο μέτωπο και τὸ φεγγάρι στὲς πλάτες. Γυρίζοντας στο παλάτι του ρωτήθηκε από όλους εκεί μεσα γιατί άργησε τόσο πολύ, και τὸς έβαλε σ' ύποψία, και τὸς ειπε ότι ή όμορφιά ενός κρασοπούλου, πού έχει τὸν αυγερινό στο μέτωπο και τὸ φεγγάρι στὲς πλάτες, τὸν εκανε να παραλογήση και να ξεχάση ναρθῆ με τή ώρα του στο παλάτι.

“Αμ” άκουσαν αυτά τὰ λόγια οι δυὸ αδερφές, οι γυναϊκες τού Βασιλιά, ή μεγαλύτερη με τήν μισια-

ΗΘΟΠΟΙΟΙ

νή, κατάλαβαν στη στιγμή ότι εΐταν ὁ γυιὸς τῆς μικρότερης τῆς ἀδερφῆς του, ποῦ τὸν εἶχαν ρίξει μαζί μὲ τὴν ἀδελφὴ του στὸ ποτάμι, κι' ἄμέσως βάλθηκαν νὰ τὸν ναυαγοσπείρουν. Ἐπειδὴ κατάλαβαν ὅτι, ὅπως γλύτωσε αὐτὸς θὰ γλύτωσε κι' ἡ ἀδερφή του, πρώτη πρώτη δουλειά τους εἶταν νὰ μάθουν ποῦ βρισκονταν αὐτή. Τὴν ἄλλη μέρα ἔμαθαν τὸ σπίτι, ποῦ ἔμενε κλεισμένη ἡ ἀδερφή του καὶ στέλλουν μιά γριὰ καὶ τῆς λέγει:

— "Ἄχ! τσιουπρά μου! Ἐχεις ὅλα τὰ καλὰ τοῦ Θεοῦ, ὡς καὶ τὸν αὐγερινὸ στὸ μέτωπο καὶ τὸ φεγγαρι στὰ πλάτες, ἀλλ' ἕνα πρᾶμμα δὲν ἔχεις: Τὴν ογάπη τοῦ ἀδερφοῦ σου! Δὲν σ' ἀγαπάει ὁ ἀδερφός σου!

— Δὲ μ' ἀγαπάει ὁ ὀδελφός μου; Τί λὲς αὐτοῦ, εἶσαι στὰ σωτὰ σου;

— Δὲ σ' ἀγαπάει, γιατί ἂν σ' ἀγαποῦσε, δὲ θὰ διασκέδαζε ἔξω αὐτὸς καὶ σένα νὰ σ' ἀφίνη μοναχῆ. Θὰ πήγαινε σὶδὸ περιβόλι τῆς Ὠραίας τοῦ κόσμου, καὶ θὰ σοῦ ἔφερνε ἕνα λουλούδι, γιὰ νὰ διασκεδάζης κι' ἐτὺ ἐδῶ μέσα.

Λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια ἡ γριὰ ἔφυγε, κι' ἡ τσιουπρά ἔπεσε νὰ πεθάνη ἀπὸ τὴ λύπη τῆς, ὅτι δὲν τὴν ἀγαποῦσε ὁ ἀδερφός τῆς. Τὸ βράδυ ἐρχόντας ὁ ἀδερφός τῆς τὴ βρῖσκει σὲ νανὴ κατάσταση καὶ τῆς λέγει:

— Τί ἔχεις ἀδ' ρροῦλά μου, κι' εἶσαι ἔτσι;

— Τάχα δὲν ξέρεις ἐσύ, (τοῦ ἀπολογιέται) γιατί εἶμαι ἔτσι; Φεύγεις καὶ μ' ἀφίνεις μοναχῆ μου στοὺς τέσσαρους τοίχους, κι' ἐσύ διασκεδάζεις ἔξω! Ἄν μ' ἀγαποῦσε δὲν θάκανε ἔτσι, ἀλλὰ θὰ πήγαινε σὶδὸ περιβόλι τῆς Ὠραίας τοῦ κόσμου καὶ θὰ μούφερνε ἕνα λουλούδι νὰ διασκεδάζω κι' ἐγώ.

— Σώπα, ἀδερφεύλα μου, (τῆς εἶπ' αὐτός), καὶ θὰ πάω νὰ σοῦ φέρω αὐτὸ τὸ λουλούδι...

Διατόζει ἄμέσως τὸ χαλινάρι καὶ στὴ στιγμή παρουσιάζεται μπροστά του ἕνα λομπρὸ ἄλογο τὸ καθλικεύει καὶ γίνεται ἄφαντος. Στὸ δρόμο τοῦ παρουσιάζεται μιά Λόμια καὶ τοῦ λέει:

— Εἶχα μεγάλη ὄρεξη νὰ σὲ φάγω, ἀλλὰ σὲ λυποῦμαι καὶ σοῦ χαρίζω τὴ ζωὴ.

— Σ' εὐχαριστῶ πολὺ (τῆς εἶπε αὐτός καὶ τὴ ρώτησε:) Ἄπὸ ποῦ πᾶν κατὰ τὸ περιβόλι τῆς Ὠραίας τοῦ κόσμου;

— Δὲν ξέρω, γυιέ μου, (τοῦ ἀπολογήθηκε ἡ Λόμια) ἀλλὰ πήγαινε καὶ ρώτα τὴ δεύτερη τὴν ἀδερφή μου.

Κεντόει ἐμπρός τὸ ἄλογο του καὶ φθάνει στὴν ἀδερφή τῆς Λάμιας. Ἄμα τὸν ἔνοιωσε αὐτὴ ἀπὸ μακρὰ εἶχε βγῆ καὶ τὸν περίμενε νὰ τὸν καταπιῇ, ἀλλ' ἄμα τὸν ἀντίκρουσε ἔτσι ὡμορφο, τὸν λυπήθηκε καὶ τὸν ρώτησε:

— Ποῦ πᾶς πανέμορφο παληχάρι;

Τῆς ἀπολογιέται τὸ καὶ τὸ κι' αὐτὴ τὸν ξαναρωτάει:

— Γνωρίζεις ποῦθε πάει ὁ δρόμος γιὰ τὴν Ὠραία τοῦ κόσμου;

— Ὅχι! Τῆς ἀπολογήθηκε αὐτός.

— Πήγαινε τότε (τοῦ λέει αὐτή) στὴν ἀδερφή μου τὴ μικρότερη, πάρα-μπρός κι' αὐτὴ θὰ σοῦ δείξῃ.

Κεντάει πάλι τ' ἄλογο του ἐμπρός καὶ φθάνει στὴ μικρότερη τὴν ἀδερφή τῶν Λαμιῶν, κι' αὐτὴ,

ἄμα τὸν ἔνοιωσε ἀπὸ μακρὰ ν' ἄρχεται εἶχε βγῆ στὸ δρόμο νὰ τὸν καταπιῇ, σὰν κι' οἱ ἀδερφός τῆς, ἀλλ' ἄμα τὸν εἶδε ἔτσι ὡμορφο, τὸν λυπήθηκε καὶ τὸν ρώτησε:

— Ποῦ πᾶς, πανέμορφο παληχάρι;

Τῆς ἀπολογιέται τὸ καὶ τὸ κι' αὐτὴ τὸν ξαναρωτάει:

— Γνωρίζεις ποῦθε πάει ὁ δρόμος γιὰ τὴν Ὠραία τοῦ κόσμου;

— Ὅχι! Τῆς ἀπολογιέται.

— Πύρε τότε (τοῦ λέει οὕτῃ) αὐτὸ τὸ μαντήλι καὶ τ' ἄχ κατὰ ἤλιου κι' ὄλο κατὰ ἤλιου. Παχύνεται παχύνοντας θ' ἀπαντήσης ἕνα πλάτι κλεισμένο μὲ σιδερένια θύρα. Σφούγγιτε τὴ θύρα μ' αὐτὸ τὸ μαντήλι κι' ἡ θύρα θ' ἀνοίξῃ, καὶ θὰ ἰδῆς μέσα στὴν αὐλὴ ἕνα λιοντάρι κι' ἕνα ἄρνι. Ρίξε στὸ λιοντάρι ἕνα κεφάλι σφαχτοῦ, καὶ σι' ἄρνι ἕνα δεμάτι χρυσοῦ κι' ἔρπα μέσα σὶδὸ περιβόλι τοῦ παλατιοῦ, κὲς τὸ λουλούδι καὶ φύγε.

(Ἐπεταί τὸ τέλος.)

X. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

★ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΔΕΛΙΑΙΝΟΥ ★

BEETHOVEN

*Μία λάμψη ἀκόμη κλειοῦνε
τὰ μαῦρα σωθικά σου
καὶ ἡ θεϊκὴ καρδιά σου
ἀκόμη θὰ μᾶς πῆ.*

*Καὶ καρτεροῦν τὰ πλήθη,
ποῦ σέβρονονται σὶδὸ χῶμα,
μ' ὀλιάνοιχο τὸ σίωμα
ἢ ῥότες σου νὰ ἔβγουν.*

*Ἄπ' ἄκρη, σ' ἄκρη ἢ πλάση
κάποια ζωὴ ἀνασταίνει
καὶ γίγαντας πεθαίνει
ἢ σκέφι ἐνὸς θνητοῦ.*

ΠΙΚΡΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

*Ἐξῆσε κόρη τὸ χωριὸ
κι' ἔλα μ' ἐμέ, σὲ περιμένω,
σὴκω τὰ μάτια ἀπ' τ' ἀργαλιὸ
τ' ἀραχνασμένο.*

*Θὰ σὲ στολίσω μὲ φλοιοῖα
καὶ μὲ λαμπρὰ μαργαριτάρια,
θὰ σὲ ζηλεύουν τὰ παιδιὰ
τὰ παλλικάρια.*

*Σήκω τὰ μάτια ἀπ' τ' ἀργαλιὸ,
ὁ δειλὸς ψυχομαχάει,
φεύγει ἢ μέρα ἀπ' τὸ χωριὸ
καὶ δὲ γυρνάει!*

GIANNIS KAMBANELLIS